

Til landstinget i Norsk kulturskoleråd

SAK 5.3 POLITISK PLATTFORM – STOVELANDUTVALGET

Saksordfører: Hege Eide Vik.

Hovedstyrets innstilling til vedtak:

For å bedre rammevilkårene for de kommunale kulturskolene prioriterer landstinget at Norsk kulturskoleråd, arbeider opp mot nasjonale, regionale og lokale besluttede og bevilgende myndigheter innen de følgende områdene. Utover dette, må det alltid prioriteres når nye, relevante saker dukker opp i perioden. Det forutsettes at nytt hovedstyre etter landstinget setter i gang et arbeid for å få disse konkretisert gjennom handlingsplaner innen de ulike områdene.

Kulturskolerådets formål, visjon og overordnede strategi ligger fast:

- Formål: «Norsk kulturskoleråd er en interesse- og utviklingsorganisasjon som arbeider for å fremme kvalitet i opplæringen innen kunst og kultur for barn, unge og voksne med utgangspunkt i de kommunale kulturskolene.»
- Visjon: Kulturskole for alle.
- Strategi 2032.

De følgende syv punktene vedtas som Kulturskolerådets politiske prioriteringer i uprioritert rekkefølge for den kommende perioden:

- Norsk kulturskoleråd skal styrke kulturskolen gjennom å utvikle den som et ressurscenter som jobber på tvers av sektorene for å styrke folkehelse, inkludering og mangfold gjennom kunstfagene.
- Norsk kulturskoleråd skal styrke samarbeidet med universitet og høyskoler om forskning og utvikling av kulturskolefeltet og en kompetanseutvikling som dekker og identifiserer kulturskolenes fremtidige behov.
- Norsk kulturskoleråd skal jobbe for veiledende standarder for kulturskolelokaler.
- Norsk kulturskoleråd skal arbeide for tettere samarbeid mellom SFO/grunnskole og mellom kulturskolen og videregående skole.
- Norsk kulturskoleråd skal fremme en kreativ digitalkultur i kulturskolene gjennom kunnskapsutvikling og erfaringsinnhenting.
- Norsk kulturskoleråd skal arbeide for å løfte frem kultur og kulturskolene i kommunale planverk.
- Norsk kulturskoleråd skal arbeide for en forskriftsfesting av planverk knyttet til kulturskolefeltet.

Saksutredning:

Hovedstyret satte i sak 2023.06 ned et utvalg for å komme med anbefalinger til ny politisk plattform for landstinget i 2024. Utvalget ble ledet av Inger M. Stoveland. Med seg i utvalget hadde utvalgsleder Stoveland følgende: Vanessa Nystedt (leder, Asker Unge Høyre), Hege Eide Vik (ordfører, Vaksdal kommune), Iver Dragset (lærer, Trondheim kulturskole og UniKuP), Ole Martin Pedersen Gjestad (programleder, Sarpsborg kommune, og Norsk kompetanse- og ressurscenter for datakultur) og Eirik Losnegård Mevik (ordfører, Kvæningen kommune).

Mandatet for utvalget: «Hva er de viktigste politiske sakene Kulturskolerådet jobber med, for at rammevilkårene for kommunale kulturskoler bedres?»

Utvalget har hatt tre fysiske og seks digitale møter. Det ble levert et diskusjonsgrunnlag til behandling i samband med fylkeslagenes årsmøter høsten-23. Det ble også gitt orientering til hovedstyremøtene 1 og 2-24. Tilbakemeldingene dannet samlet et godt grunnlag når utvalget skulle konkretisere hva en ny politisk plattform kan inneholde.

Stovelandutvalgets rapport:

Første og andre avsnitt i forslag til vedtak er likelydende med Stovelandutvalgets rapport. Deretter skriver de:

Kulturskolen og Opplæringslova – forskrift til §26

En forskriftsfesting på linje med det barnehagene og SFO har, vil bidra til et sterkere vern av kulturskolene, samt styrke statusen til Kulturskolerådets visjon *Kulturskole for alle*. Lokale faglige tilpassinger og økonomiske prioriteringer er i noen tilfeller en styrke, men ofte er det motsatte tilfelle. Forskriftsfesting av for eksempel prisnivå, rettigheter og rammeplan for kulturskolens målgruppe (som pr i dag ikke ivaretas av dagens Opplæringslov), vil bidra til å utjevne ulikheter i hvordan kommunene prioriterer kulturskolen.

Tidspunktet for forskriftsfesting kulturskolens virksomhet er god: Arbeidet for kunst, barn og unge styrkes nå blant annet ved etableringen av Kulturtanken som statens forvaltningsorgan på området barne- og ungdomskultur fra 2024.

Kulturskolen og kreativ digitalkultur

Kreativ digitalkultur er integreringen av digital teknologi i kunstneriske og kreative prosesser, som åpner for nye former for uttrykk og innovasjon. Denne kulturen benytter digitale verktøy og medier, fra grafisk design og digital musikkproduksjon til 3D-modellering og spilldesign, for å utforske og realisere kreative ideer på dynamiske måter. Den fremmer en tverrfaglig tilnærming hvor teknologi møter tradisjonell kunst, noe som tillater skapere å bryte tradisjonelle grenser og skape unike kunstverk. Dette feltet er essensielt i moderne kunstundervisning og tilbyr en bred plattform for eksperimentell utforskning og pedagogisk innovasjon i kulturskoler.

Kulturskolen, UH-sektoren og forskning

Styrket samarbeid mellom kulturskolefeltet og UH-sektor bidrar til å være i forkant av hvordan fagkretsen til fremtidens kulturskoleansatte skal se ut. Skal målene om *Kulturskole for alle* i Meld.St. 18 nås, trengs nye profesjoner inn for å nå nye målgrupper. Vi vet også at kunstig intelligens, teknologisk og digital utvikling i høyt driv både utfordrer og former hvordan mennesket skaper og uttrykker seg. Både i utdanning og forskning er det derfor behov for realarenaen kulturskole både som sparringspartner og pådriver i faglig utvikling og innovasjon. En godt forankret dialog mellom kulturskole og UH-sektor er essensiell for å sikre god flyt av lærere og elever mellom institusjonene.

Kulturskolen og grunnskolen, SFO, barnehage og videregående skole

Som et unikt og spesialisert skoleslag har kulturskolen et stort samarbeidspotensial med øvrig skoleverk. Dette kan kun realiseres ved en bevisst innsats for å bygge ned strukturelle og systemiske hindringer, og sett i hensyn til hverdagskabelen dagens familier står overfor.

Å innarbeide kulturskoletid i SFO-tid er et velkjent og ønsket grep, men det er også et behov for å bedre interaksjon med barnehage og videregående skole. De fleste kommunale kulturtilbud begynner først ved skolealder. Gjennom barnehage kan man på et tidlig tidspunkt senke terskelen for senere å delta i kulturskolen, i tillegg til å være en del av tidlig innsats i forhold til innenforskap og mestring. Kulturskoletilbud for 16-18 åringene er viktig for deres mestring og kreative utvikling.

Kulturskolen – fritidskulturlivet og det profesjonelle kunstfeltet

Kulturskolen er et av få lovpålagte kommunale kulturtilbud. Kulturskolen er derfor et nav i mange lokalsamfunns kulturliv: mellom kunstnere og unge, med frivillige aktører på feltet, og i samhandling med kunstinstitusjoner. Kulturskolen er en viktig arbeidsgiver, og en formidler av kulturelle verdier inn i den kommunale anordningen. Solide samarbeid på tvers av kultursektoren er viktig for synlighet, soliditet og skape bærekraftige allianser som er vanskeligere å forbigå i tøffere tider.

Kulturskolen – mangfold, forebygging og helse

Kulturskolen omtales iblant som kommunens hemmelige tjeneste. I et samfunn med økende antall unge som sliter med psykisk helse er kulturskolen en underutnyttet ressurs i forebygging og tidlig innsats. En kulturskole for alle fordrer en styrking av kulturskolens rolle i kommunene, med kortere ventelister og lav terskel for de som ønsker å utvikle sine talent gjennom sin kunstneriske stemme, kreativitet og mestring. Økt synlighet av tilbudet, f.eks. på helsestasjoner og hos skolehelsesykepleiere, kan bidra til å bevisstgjøre flere unge om kulturskolens tilbud.

Kulturskolen som kilde til mestring, bærekraft og samfunnsutvikling

Kulturskolen har grunnleggende høy kompetanse og faglighet, og kan i større grad enn i dag være en ressurs som bidrar aktivt på tvers av kommunestrukturene for mestring, sosial bærekraft og samfunnsutvikling. Det er viktig å ta vare på kulturskolens egenart samtidig som den vises som en ressurs på flere områder innen kommunal ledelse og utvikling.

Etter at endelig rapport ble levert hovedstyret ble det i møtet den 21.6.24 fattet et vedtak om å tilpasse forslagene formatet i politisk plattform. Denne arbeidsgruppen bestod av Terje Lindberg, Morten Hagevik, Veronika Evensen og Hege Eide Vik.

Gruppen gjennomgikk tekstene både med tanke på aktualitet, språklig tilpasning og tentativ prioritering. Med henblikk til politisk plattform 2021 – 2024 så vi også på hvilke mål som har blitt gjennomført og hvilke som var blitt forlatt. Da gjensto det følgende mål:

«- kulturskolane får ei betre forankring i kommunane sitt planverk og tenesteproduksjon. I utviklinga av framtida sin kommune, kommune 3.0, må kulturskolane få ei tydelegare rolle som samfunnsaktør.

- kulturskolefeltet søker å redusere miljøavtrykket, blant anna ved å inkludere FN sine bærekraftmål i sitt planverk.

- Norsk kulturskoleråd skal aktivt jobbe inn mot sentrale myndigheter for at nasjonale standardar for kulturskolebygg vert følgde opp, og for å utarbeide nasjonale standardar på område der dette ikkje finnes. Norsk kulturskoleråd skal aktivt jobbe for tilskotsordningar for bygging og oppgradering av kulturskolebygg».

Det er viktig for politisk plattform at målene har strategisk kraft, endringspotensial de har og at de formulerer nye oppgaver for Norsk kulturskoleråd.

For politisk gjennomslag bør styret og landstinget også ha med seg bestillingene i stortingsmelding 18. De sentrale bestillingene er:

- Oversikt over kompetansebehov.
- Fremme regionalt samarbeid om fordyping.
- Skape tettere samarbeid med SFO og grunnskole.
- Utvikle kulturskolen som ressurscenter for lokalsamfunnet.
- Legge til rette for kompetansenettverk for inkludering.
- Fremme nordisk samarbeid.

Disse bør tas inn i debatten om politisk plattform på landstinget.

Vårt redaksjonelle arbeid må leses sammen med Stovelandutvalgets rapport for å spore den språklige tilpasningen og hvilke forslag vi har tatt ut.

ARBEIDSGRUPPENS FORSLAG TIL MÅL I POLITISK PLATTFORM

Det er viktig at det ikke blir for mange mål som mest har karakter av ønsker og visjoner og som vanskelig kan konkretiseres, evalueres og kvitteres ut etter neste hovedstyreperiode. Det er flere formuleringer, også fra nåværende politisk plattform, som peker mot kulturskolen som ressurscenter. «Fremtidens kulturskole» har gjort et grundig arbeid med å operasjonalisere visjon og arbeidsformer innenfor «kommune 3.0»-tenkningen. Det danner et godt utgangspunkt for å se på kulturskolen i fremtidens kommune. Spørsmålet er om hovedstyret og administrasjonen kan innta en proaktiv rolle eller om dette er et felt som utvikles lokalt.

Norsk kulturskoleråds landsting, Bodø 17. og 18. oktober 2024.

For mål i en politisk plattform vil det alltid være et dilemma mellom visjon og misjon. Hva er ideelt og vanskelig målbart og hva konkret og kan bedømmes utfra oppnådd eller ikke. For å ha strategisk kraft og endringspotensial må også landstinget ha en felles problemforståelse av hva er det som står på spill for kulturskolene for at målene skal inspirere og virke.

Se tredje avsnitt i forslag til vedtak for de konkrete punktene.

Helga Pedersen
Styreleder

Morten Christiansen
Direktør